

etnologii běžně frekventovanými badatelskými okruhy zájmů, pak komplexnější obraz maskulinního světa stále postrádáme. O tom, že daná problematika je velmi frekventovaným tématem i u našich slovenských kolegů, jsme se mohli v nedávné době přesvědčit.

Etnologická sekce Svazu muzeí na Slovensku ve spolupráci s Muzeem města Bratislavy a v rámci XVII. ročníku Etnológ a múzeum uspořádala mezinárodní konferenci pod názvem *Muž a žena – vzťahové súvislosti v kontexte múzejných zbierok*, která se uskutečnila ve dnech 1.–3. října 2013 v Bratislavě. Prezentovány byly příspěvky nejen odborných pracovníků muzeí, ale také zástupců z akademických a univerzitních pracovišť ze Slovenska i České republiky.

Úvodní část konference předložila k dané problematice referáty více teoreticky a metodologicky zaměřené, a to jak z pohledu archeologie, tak etnologie i historie. Další průběh jednání probíhal ve znamení tematicky členěných badatelských okruhů: postavení muže a ženy ve společnosti, muži a ženy v rodinné obřadnosti, muži a ženy ve folkloru a ve zvykosloví, mužský a ženský svět, muži a ženy v lidovém umění, muži a ženy v tištěných a písemných pramenech; velké zastoupení příspěvků měla tematika darů z lásky.

Téma konference poskytlo kreativní a inovační pohled na muzejní sbírky a muzejní sbírkové předměty prostřednictvím vztahu muže a ženy, v konfrontaci různých odborů zastoupených v muzeích a teoretických východisek k dané problematice v univerzitním a akademickém prostředí. Hlavním cílem setkání byla podpora a zvýšení zájmu o akviziční, vědecko-výzkumnou a prezentační činnost odborných

pracovníků muzeí, odborné zhodnocení a nově pojaté interpretace sbírkových fondů muzeí prostřednictvím vhodně zvoleného tématu.

Na závěr setkání byla pro účastníky konference připravena exkurze do Muzea města Bratislavy. Přednesené příspěvky budou zveřejněny formou vydané publikace.

Markéta Holubová (EÚ AV ČR, v. v. i.)

CELOSTÁTNÍ SEMINÁŘ VESNICKÉ TECHNICKÉ OBJEKTY 2013, VYSOKÉ MÝTO, REGIONÁLNÍ MUZEUM VYSOKÉ MÝTO, 14.–16. 10. 2013

Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě pod záštitou náměstkyně hejtmana Pardubického kraje letos uspořádalo již devátý ročník semináře zaměřeného na vesnické objekty. Byl to pátý seminář tematicky věnovaný vesnickým technickým stavbám. Hlavní hybatel semináře Radim Urbánek opět dostal své pověsti zdatného organizátora a připravil mimořádně zajímavý třídní program včetně jednodenní exkurze. Po přivítání ředitelem vysokomýtského muzea Jiřím Junkem následoval první přednáškový blok, který zahájil Michal Severa příspěvkem *Prameny k vesnickým technickým objektům ve Státním oblastním archivu v Zámruku*. Druhý blok byl tematicky zaměřen na „neprůmyslovou výrobu chemických látek“. V prvním příspěvku Jiří Woitsch seznámil posluchače s *Nově identifikovanými dochovanými draslárnami na území ČR* ve Zlaté Koruně, Kolínci a Benešově. Na Jiřího Woitsche úzce navázala Jarmila Hansová s *Flusem a sanytrem v klášteře Zlatá Koruna na konci 18. století*. Blok zakončil

Karel Faltýnek s referátem *Koželužská rodina Drlíků v Lošticích na Šumpersku*. Třetí přednáškový blok byl věnován „kominům, topeništím a vytápění“. Referátem na téma *Komíny výrobních objektů ve venkovském prostředí* jej zahájil Martin Vonka, jeden ze zakladatelů Českého kominářského spolku, který mapuje a stará se o komíny v České republice. Zuzana Vařeková s Radimem Urbánkem společným diskusním příspěvkem řešili otázku „Křížení“ v *dýmníkové kuchyni*.

Následující čtvrtý přednáškový blok, věnovaný „objektům na větrný pohon“, ovládl dvěma diskusními příspěvky Jan Doubek. V prvním příspěvku prezentoval *Dokončení prací na větrném mlýně ve Spálově*, který byl stavebně obnoven v letech 2007 až 2013 členy sekce větrných mlýnů Klubu přátel Technického muzea v Brně. Druhým příspěvkem prezentoval *Záchranu větrných mlýnků s turbínou na severní Moravě*. Pondělní program uzavřel Václav Medek referátem *Výbušné motory – zdroj energie na vesnici 1. poloviny 20. století*, ve kterém představil dnes už málo známé diesellové motory evropských i amerických značek, včetně jejich typologie.

V pořadí pátý jednací blok (první v úterý) byl věnován „cihelnám a vápenkám“. *Vývoj cihlářství na příkladech cihelen ve Frýdlantském výběžku* představil ve svém referátu Petr Freiwilg. Jan Čáni prezentoval *Dva příklady komorových (žiarových) tehliarských pecí 19. a 20. století – Praha-Libeň (ČR), Prietrž, okr. Senica (SR)*, a to dodnes zachovanou a památkově chráněnou cihlářskou pec stojící v Praze-Libni, včetně jejího zajímavého stavebního vývoje, kdy po adaptaci sloužila v době první světové války jako obydlí poštovnímu zřízení, oproti peci v Prietrži, která je

opuštěná a chátrá. Blok zakončil Martin Ebel referátem *Vápenky na stavební plánové dokumentaci*. Čas po polední pauze byl věnován „dílnám“ s tematikou vesnických technických objektů. Mezi nejzajímavější patřily dílny Rudolfa Šimka (*Stoupy – stouky*) a Radima Urbánka (*Řezání historické pily na kov*).

Šestý přednáškový blok zahájila dvojice Luděk Štěpán – Ivo Šulc příspěvkem *Chrudimsko – mlýny a další zařízení na vodní pohon*. Referát o *Dendrochronologii objektů vodního stavitelství* přednesl Josef Kyncl a představil hlavní úskalí a problémy dendrochronologického datování objektů vodního stavitelství. Posluchače seznámil s málo využívanou možností datování pomocí fotografické dokumentace kolmého průřezu dřevem a jeho následného určení pomocí dendrochronologické řady. Libor Elleder se věnoval *Grafické a fotografické dokumentaci technických objektů po povodni v roce 1872*, kdy takto zanikly četné mlýny v povodí Berounky, Střely a dalších vodotečí oblasti Brd. Dvojice Miroslav Kolka a Ivan Peřina představili *Kostní stoupu a olejnu v usedlosti čp. 95 ve Velkém Grunově na Českolipsku*. Blok uzavřel David Veverka (*Brusírný skla*); věnoval se stavbám brusíren po dispoziční stránce a jejich vodním motorům. Poslední, sedmý přednáškový blok byl věnován „objektům k výrobě potravin“. Jitka Matuszková posluchače seznámila s *Dokumentací k vinohradnickým stavbám v proměnách času*. Blok poté vyplnily diskusní příspěvky Romana Tykala (*Sušárna ovoce ve Vřeskovicích*) a Kamila Podroužka (*Palírna lihu v pískovcové skále pod Tubožským dvorem*).

Vysokomýtskému regionálnímu muzeu, zastoupenému Radimem Urbánkem, se opět podařilo uspořádat unikátní a hojně

navštívené setkání odborníků i amatérských nadšenců, specializujících se na různé druhy vesnických technických objektů. Všechny příspěvky je možné označit za velmi hodnotné a rozšiřující naše poznání. Jmenovaný seminář je jedinečnou možností pro navázání kontaktů se vzájemnou výměnou nových poznatků. Znovu se ukázala prospěšnost symbiózy profesionálních etnografů, památkářů a historiků s amatéry, i to, že jsou schopni spolu nalézat a prezentovat zajímavá, dosud neprobádaná témata.

Jiří Chmelenský (FF UJEP, Ústí n. Labem)

9. MEZINÁRODNÍ STUDENTSKÁ VĚDECKÁ KONFERENCE ANTROPOWEBU (PLZEŇ, 17.–18. 10 2013)

Ve dnech 17. a 18. 10. 2013 proběhla v Plzni ve Studijní a vědecké knihovně plzeňského kraje již 9. mezinárodní studentská vědecká konference AntropoWebu. Téma konference „Anthropology Unlimited / Antropologie na pomezí oborů“, obsahující v sobě „výzvu“ k interdisciplinárním tématům, se těšilo zájmu referujících i z jiných příbuzných oborů. Během konference zaznělo 26 příspěvků, v nichž se převážně doktorští a magisterští studenti z České a Slovenské republiky či Polska snažili dopátrat, zda je vědecko-výzkumné pole antropologie nějakým způsobem limitováno, a pokud ano, kde se tato hranice ve vztahu k jiným oborům nachází. Na konferenci se představili se svými referáty studenti antropologie, etnologie, sociologie a příbuzných oborů, ale také například zdánlivě odlehlejší ekonomie, teologie či práva. Mladí badatelé se při prezentacích vystřídali v celkem šesti panelech během dvou velmi nabitých dní.

V prvním dni jednání se na pódiu ve Smetanově síni Studijní a vědecké knihovny vystřídalo 14 účastníků. Z mnoha zajímavých a podnětných příspěvků, které na jednání zazněly, lze zmínit pouze několik. V prvním panelu vystoupil například Michal Doležel (VŠE Praha), který v příspěvku *Kudy k dinosaurům? O behaviorálním paradigmatu v podnikové informatice, paralelách k organizační antropologii, a svazujících hranicích oborů* naznačil možnosti, jak lze využívat antropologické koncepty ve studiu témat, kterými se zabývá především ekonomie. Naproti tomu Tomáš Hampejz (MU Brno) se v prezentaci *Bud' můžete dělat religionistiku, nebo vědu* sofistikovaně a nikoliv nudně zabýval problémy, s nimiž se může potkat student, který se rozhodne studovat religionistiku. Limity antropologických přístupů se snažil narušit, tentokrát na poli teologie, Martin Kováč (UK Bratislava, referát s názvem *Východiská, perspektívy a limity kresťanskej teologickej antropológie*). V druhé části prvního dne Ján Golián (KU Ružomberok) seznámil v příspěvku *Život a smrť za hranicou majority* přítomné s teoretickými přístupy i konkrétními výsledky výzkumu zemřelých z nižších sociálních vrstev v 18. a 19. století a Marie Dlouhá (SOÚ AV ČR) se dotkla etických dilemat ve feministickém výzkumu.

Druhý den konference vystoupili například Nikola Balaš (ZČU Plzeň), který ve svém příspěvku *Anthropology limited* srovnával studium antropologie na vysokých školách v Čechách a Velké Británii. Jiří Mertl a Ondřej Hejnal (oba ZČU Plzeň) nastínili možnosti využití MAXQDA softwaru při analýze metafor spojených s bezdomovectvím. Možnostem antropologického výzkumu mimoevropského terénu se v prezentaci *Antropologie a turismus*